

Smjernice za političke subjekte

Zakon o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja uređuje način na koji su politički subjekti dužni da upravljaju i izvještavaju o prihodima i troškovima kampanje. Cilj tih pravila je da osiguraju transparentnost, pravičnost i usaglašenost sa zakonskim obavezama.

Koje su moje obaveze?

Kao politički subjekat se dužni da:

- dostavite ASK sve potrebne izvještaje o finansiranju kampanje: petnaestodnevne izvještaje o prilogima, privremene izvještaje i završne izvještaje poslije izbora;
- vodite preciznu prateću dokumentaciju za sve prihode i rashode, uključujući fakture, ugovore, izvode iz banke i uzorke izbornih materijala;
- osigurate da svi prilozi i troškovi budu u skladu sa zakonom, uključujući ograničenja iznosa priloga i troškova;
- odmah odgovorite na sve zahtjeve ASK-a za pojašnjenje ili dodatne informacije.

Koja su ključna pravila koja treba primjenjivati?

Izvori finansiranja

- Prihvatajte priloge samo od fizičkih ili pravnih lica kojima je to dozvoljeno zakonom.
- Osigurajte da svi prilozi, novčani i nenovčani, ne prelaze zakonom propisane ograničene iznose.
- Tačno navedite sve novčane i nenovčane priloge zasebno.
- Navedite u potpunosti sve kredite ili finansiranje iz sopstvenih izvora.
- Vratite priloge davaocima ako ti prilozi nijesu dozvoljeni po zakonu.

Troškovi kampanje

- Troškovi moraju biti isključivo u izborne svrhe, bez ličnih ili nepovezanih troškova.
- Ograničenja iznosa troškova utvrđena zakonom ne smiju se prekoračiti.
- Čuvajte fakture, ugovore, dokaze o plaćanju i dokaze o stvarnoj uplati za svaki trošak.
- Pravilno procijenite vrijednost i prijavite nenovčane troškove (npr. donirana roba, volonterski rad) da odražavaju pravičnu tržišnu vrijednost i da se poklope sa prijavljenim nenovčanim prilogima.
- Prijavite sve digitalne i medijske troškove, uključujući političko oglašavanje na internetu.

Zahtjevi za izvještavanje

U cilju obezbjeđivanja transparentnosti, politički subjekti moraju pravovremeno ASK dostavljati izvještaje od početka izborne kampanje do završetka izbora. Izvještaji moraju biti tačni, potpuni i potkrijepljeni svom potrebnom pratećom dokumentacijom, koristeći obrasce koje je propisala ASK (<https://obsidian.antikorupcija.me/?tip=politickiSubjekat>). Izvještaji o izornoj kampanji koje dostavljaju politički subjekti objavljuju se na internet stranici ASK.

Aktivnost	Učestalost izvještavanja/rokovi	Objavljivanje od strane ASK
Petnaestodnevni izvještaj o prilogima	Svaki 15 dana tokom izborne kampanje.	U roku od 7 dana od prijema.
Privremeni izvještaj o finansiranju kampanje	Dostaviti 5 dana prije izbornog dana.	U roku od 24 sata od prijema.
Završni izvještaj o finansiranju kampanje koji se dostavlja poslije izbora	U roku od 30 dana poslije izbora.	Odmah po prijemu.
Dostavljanje konačnog izvještaja nakon zatvaranja posebnog računa koji obuhvata sve transakcije uključujući i one koje su nastale nakon prijema sredstava iz člana 20 stav 3	Nema roka za izvještavanje.	Nema roka za objavljivanje.

<i>Izveštaj o finansiranju izborne kampanje zaključno sa danom zatvaranja posebnog računa, u slučaju odustanka od podnošenja, povlačenja kandidata, odbacivanja ili odbijanja izborne liste</i>	<i>U roku od 20 dana od objavljivanja zbirne izborne liste od strane nadležne izborne komisije.</i>	<i>Nema obaveze objavljivanja.</i>
Ispravke ili pojašnjenja koja zatraži ASK	U roku koji utvrdi ASK	Nema obaveze objavljivanja.

Šta je proces kontrole?

ASK prati usaglašenost kroz:

- provjere prijavljenih prihoda i rashoda u odnosu na izvode iz banke, ugovore, fakture i drugu dostavljenu dokumentaciju;
- provjere da li su davaoci priloga dozvoljeni, da li prilozi prelaze zakonom ograničene iznose i da li je porijeklo zakonito;
- potvrđivanje da su svi troškovi namijenjeni legitimnim izbornim svrhama i da su u ovirama zakonom utvrđenih ograničenja;
- provjere da li su nenovčani prilozi i troškovi pravilno procijenjeni i prijavljeni;
- provjere digitalnih medija i evidencije o oglašavanju (uključujući društvene medije i online oglase) kada je dostupna;
- provjeru pritužbi i kroz pristup institucionalnim bazama podataka (npr. poreske uprave, registrima).

Kako da postupam u skladu sa propisima?

- Uvijek dostavljajte izvještaje na vrijeme i pravilno popunjene.
- Vodite organizovanu i sveobuhvatnu evidenciju svih prihoda i rashoda.
- Provjerite da su svi davaoci zakonski prihvatljivi i da su prilozi u skladu sa zakonom propisanim ograničenim iznosima.
- Obezbijedite da su svi troškovi nastali u izborne svrhe i da bu u okviru zakonskih ograničenja iznosa troškova.
- Odmah odgovorite na sva pitanja ili zahtjeve od strane ASK za informacijama.
- Postarajte se da sva prateća dokumentacija bude spremna za inspekciju ili kontrolu.
- Za sve nedoumice, obratite se ASK sa pitanjem koje ćete poslati na imejl adresu finansiranje@antikorupcija.me

Ako ne postupite u skladu sa zakonom ili zahtjevima za izvještavanje, moguće je da ćete se suočiti sa:

- upravnim ili prekršajnim postupkom;
- novčanim kaznama;
- prosljeđivanjem drugim organima zbog pokretanja postupka;
- dodatnim pravnim radnjama ako se javi sumnja u krivično djelo.

Kako mogu da dobijem više informacija?

Više informacija možete pronaći na internet stranici ASK (<https://www.antikorupcija.me/me/kontrola-politickih-subjekata-izbornih-kampanja/novosti/>). Za sva dodatna pitanja, molimo pošaljite imejl na finansiranje@antikorupcija.me ili nas kontaktirajte pozivom na neki od sljedećih brojeva telefona: 020/447-706 i 020/447-724

red. br.	OBAVEZA	OSNOV
1	Otvaranje posebnog žiro računa (najkasnije narednog dana od dana potvrđivanja izborne liste, odnosno prije početka kampanje u slučaju da započne izbornu kampanju prije potvrđivanja izborne liste)	ZFPSIK član 24/1
2	Obavještenje o otvaranju posebnog žiro računa (ASK se obavještava u roku od tri dana od dana otvaranja)	ZFPSIK član 24/2
3	Uz obavještenje o otvaranju posebnog žiro računa kod koalicija dostavlja se: naziv, sjedište i adresa političke partije koja je sporazumno određena za otvaranje računa i izvještavanje (kao i datum, mjesto i vrijeme ovjere koalicionog sporazuma)	ZFPSIK član 24/4
4	Uz obavještenje o otvaranju posebnog žiro računa kod grupe birača dostavlja se: naziv i adresa fizičkog lica koje je sporazumno određen za otvaranje računa i izvještavanje (kao i datum, mjesto i vrijeme ovjere ugovora)	ZFPSIK član 24/6
5	Dostavljanje konačnog izvještaja nakon zatvaranja posebnog računa koji obuhvata sve transakcije uključujući i one koje su nastale nakon prijema sredstava iz člana 20 stav 3	ZFPSIK član 25/4
6	Određivanje (na osnovu ugovora/sporazuma) odgovornog lica najkasnije narednog dana od dana potvrđivanja izborne liste (odgovorno za dostavljanje izvještaja i poštovanje obaveza zabrana i ograničenja propisana Zakonom)	ZFPSIK član 27/1 i 2
8	Obavještenje o određivanju odgovornog licaza namjensko trošenje sredstava i podnošenje izvještaja. (obavještava ASK u roku od tri dana od dana određivanja)	ZFPSIK član 27/4
9	Dostavljanje petnaestodnevno izvještaja o prilogima pravnih i fizičkih lica (u skladu sa rokovima koje odredi ASK)	ZFPSIK član 57/1
10	Dostavljanje privremenog izvještaja o troškovima u kampanji (pet dana prije održavanja izbora)	ZFPSIK član 58/1
11	Dostavljanje Izvještaja o porijeklu, visini i strukturi prikupljenih i utrošenih sredstava iz javnih i privatnih izvora za izbornu kampanju (30 dana od dana održavanja izbora)	ZFPSIK član 54/1
12	Zatvaranje posebnog žiro računa (u roku od 90 dana od dana objavljivanja konačnih rezultata izbora)	ZFPSIK član 25/1
13	Obavještenje ASK o zatvaranju posebnog žiro računa (u roku od tri dana od dana zatvaranja posebnog žiro računa i sa dokazom o zatvaranju)	ZFPSIK član 25/1

red. br.	ZABRANE	OSNOV
1	Zabranjeno je da politička partija stiče udio ili akcije u privrednom društvu.	ZFPSIK član 7/1
2	Politički subjekt ne može sticati prihod od promotivne ili komercijalne djelatnosti.	ZFPSIK član 7/2
3	Zabranjena je upotreba budžetskih sredstava za lične potrebe kandidata političkog subjekta.	ZFPSIK član 8/7
4	Sredstva sa posebnog računa iz člana 24 stav 1 Zakona koja su prikupljena za finansiranje i,k., mogu se koristiti isključivo za podmirenje troškova i.k.	ZFPSIK član 18/1

5	<i>Sredstva sa posebnog računa ne smiju se koristiti za podmirenje ličnih troškova p.s., odnosno kandidata na izbornoj listi čiji je podnosilac p.s. i njegovih članova porodice.</i>	ZFPSIK 19/1	član
6	<i>Politički subjekt može prikupljati sredstva za finansiranje troškova i.k. iz privatnih izvora samo u vrijeme trajanja i.k. u skladu sa odredbama Zakona.</i>	ZFPSIK 23/1	član
7	<i>Visina sredstava iz privatnih izvora, koja p.s. prikupi za finansiranje troškova i.s. za izbor poslanika i odbornika, ne može preći tridesetostruki iznos sredstava koja mu pripadaju u smislu člana 20/2.</i>	ZFPSIK 23/2	član
8	<i>Zabranjeno je p.s. primanje materijalne, finansijske pomoći i nenovčanih priloga od: drugih država, privrednih društava i pravnih lica van teritorije CG, fizičkih lica i preduzetnika koja nemaju biračko pravo u CG, anonimnih darodavaca, javnih ustanova, pravnih lica i priv.društava sa učešćem državnog kapitala, sindikata, vjerskih zajednica i organizacija, nevladinih organizacija, kazina, kladionica i drugih priređivača igara na sreću.</i>	ZFPSIK 33/1	član
9	<i>Zabranjeno je licu koje je pravosnažno osuđeno za krivično djelo sa elementima korupcije i organizovanog kriminala da finansira političkog subjekta.</i>	ZFPSIK 33/2	član
10	<i>Zabranjeno je fizičkom i pravnom licu iz st. 1 i 2 ovog člana sprovođenje izborne kampanje političkog subjekta.</i>	ZFPSIK 33/3	član
11	<i>Politički subjekti ne mogu se zaduživati kod fizičkih lica.</i>	ZFPSIK 33/4	član
12	<i>Pravna lica, privredna društva i preduzetnici i sa njima povezana pravna i fizička lica, koji su, na osnovu ugovora sa nadležnim organima, u skladu sa zakonom, vršili poslove od javnog interesa ili su zaključili ugovor u postupku javnih nabavki, u periodu od dvije godine koji prethodi zaključivanju ugovora, za vrijeme trajanja tog poslovnog odnosa, kao i dvije godine nakon prestanka tog poslovnog odnosa, ne mogu davati priloge p.s.</i>	ZFPSIK 33/5	član
13	<i>Fizičko i pravno lice u odnosu na koje je poreski organ pokrenuo postupak prinudne naplate donošenjem zaključka o prinudnoj naplati poreske obaveze ne može davati priloge p.s.</i>	ZFPSIK 33/6	član
14	<i>Pravno lice koje u trajanju od tri mjeseca nije izmirilo dospjele obaveze prema zaposlenima ne može davati priloge političkim subjektima.</i>	ZFPSIK 33/7	član
15	<i>Zabranjeno je obećavati ili stavljati u izgled političku ili bilo kakvu drugu protivuslugu, privilegiju ili ličnu korist fizičkom ili pravnom licu radi pribavljanja finansijske, materijalne ili nenovčane podrške političkom subjektu.</i>	ZFPSIK 34/1	član
16	<i>Zabranjeno je davanje ili primanje priloga u novcu ili obliku proizvoda ili usluga preko trećih lica (posrednika).</i>	ZFPSIK 34/2	član
17	<i>Zabranjeno je prikrivanje privatnih izvora finansiranja i iznosa skupljenih iz privatnih izvora finansiranja.</i>	ZFPSIK 34/3	član
18	<i>Zabranjeno je političkim subjektima, pravnim i fizičkim licima vršenje pritiska na pravna lica, privredna društva i fizička lica prilikom prikupljanja priloga ili bilo koje druge aktivnosti vezane za izbornu kampanju i finansiranje političkih subjekata.</i>	ZFPSIK 35/1	član
19	<i>Zabranjeno je korišćenje prostorija državnih organa, organa državne uprave, organa lokalne samouprave i organa lokalne uprave, JU, državnih fondova i privrednih društava čiji je osnivač i/ili većinski ili djelimični vlasnik država ili jedinica lokalne samouprave za pripremu i realizaciju aktivnosti kampanje, ukoliko se isti uslovi ne obezbijede svim učesnicima u izbornom procesu.</i>	ZFPSIK 36/1	član

20	<i>Zabranjena je distribucija propagandnog materijala i prikupljanje potpisa podrške za predaju izborne liste p.s. i predaju kandidature kandidata za izbor Predsjednika CG u državnim organima, organima državne uprave, organima lokalne samouprave, organima lokalne uprave, JU, državnim fondovima i privrednim društvima čiji je osnivač ili većinski ili djelimični vlasnik država ili jedinica lokalne samouprave.</i>	ZFPSIK 36/2 član
----	--	------------------------------------